PREVENTIEAKKOORD GEZONDE LEEFSTIJL GEMEENTE WESTERVOORT

Nationaal Preventie Akkoord

INHOUDSOPGAVE

1. Het lokale preventieakkoord 3
2. Westervoort in beeld 4
3. Het proces 5
4. Wat willen we bereiken? 6
    4.1 Thema's 6
    4.2 Doelgroepen 6
    4.3 Overkoepelende thema's 7
        4.3.1 Algemene ambitie 1: Voorlichting en kennisdeling 7
        4.3.2 Algemene ambitie 2: Huidig aanbod in kaart brengen 8
    4.4 Gezond gewicht 8
        4.4.1 Het sport- en beweegakkoord Westervoort 9
        4.4.2 Ambitie 3: Gezonde(re) kantines 9
        4.4.3 Ambitie 4: Samenwerking met supermarkten 9
    4.5 Middelengebruik 10
        4.5.1 Ambitie 5: Doelgroepgerichte aanpak 10
        4.5.2. Ambitie 6: Ontwikkelen doorlopende leerlijn 10
    4.6 Mentale Weerbaarheid 11
        4.6.1. Ambitie 7: Aandacht voor elkaar 11
        4.6.2. Ambitie 8: Doelgroepgericht informeren 12
5. Vervolg 13
    5.1. Uitvoeringsbudget 13
    5.2. Gedeelde verantwoordelijkheid 13
    5.3. Structuur 13
    5.4. Terugkoppeling 14
6. Betrokken partners 15
Afspraken 2022 16

Nationaal Preventie Akkoord

1. HET LOKALE PREVENTIEAKKOORD

Voor u ligt het lokale preventieakkoord van de gemeente Westervoort. Dit akkoord is een plan met afspraken en ambities die samen met lokale partners uit de gemeente Westervoort zijn geformuleerd. Dit lokale preventieakkoord komt voor uit het 'Nationaal Preventieakkoord', dat in 2018 door meer dan 70 landelijke organisaties uit de zorg, het bedrijfsleven en het onderwijs is samengesteld. Daarin zijn afspraken gemaakt om de gezondheid in Nederland te verbeteren. Het doel is dat Nederlanders in 2040 gezondere keuzes maken en roken, alcoholgebruik en overgewicht zijn verminderd. Deze thema's worden namelijk gezien als grote veroorzakers van ziekten en vroegtijdig overlijden.

Met dit lokale preventieakkoord geven we lokale invulling aan de thema's van het Nationaal preventieakkoord en is er ruimte voor nieuwe thema's die aansluiten bij onze lokale wensen en behoeften. Samen met aangesloten partners is bepaald waar de energie ligt om invulling en uitvoering te geven aan het preventieakkoord in Westervoort. Dit preventieakkoord heeft een doorlooptijd tot en met 2023. Naast het lokale preventieakkoord zijn er binnen de gemeente Westervoort ook andere akkoorden zoals het Sport- en Beweegakkoord Westervoort.
Bij de uitwerking en borging van het lokale preventieakkoord wordt er een actieve verbinding gelegd deze akkoorden.

gemeente Westervoort

2. WESTERVOORT IN BEELD

Gemiddeld leven inwoners uit Westervoort korter dan andere Nederlanders (80,7 jaar versus 81,5 jaar, op basis van het driejaarsgemiddelde 2013-2016) . Westervoorters bewegen minder (50,1%) dan gemiddeld (50,4%) en hebben vaker te maken met overgewicht (54,7% versus 49,4%) . Het aantal rokers (20%) was hoger ten opzichte van het landelijk gemiddelde (16,7%) , terwijl Westervoort meer overmatige drinkers telde (7% ten opzichte van 6,2%) . Het preventieakkoord kan een bijdrage leveren om bovengenoemde cijfers te verbeteren. Preventie is een omvangrijk thema, dat vanuit verschillende invalshoeken kan worden belicht. In het lokale preventieakkoord Westervoort kijken we vooral naar thema's rondom vitaliteit en gezondheid. We versterken bestaande initiatieven en ontwikkelen nieuwe initiatieven als hier behoefte aan is. Binnen de gemeente Westervoort wordt er vanuit verschillende initiatieven en projecten gewerkt aan het thema preventie. Een mooie verbinding ligt er met het Westervoortse sport- en beweegakkoord, dat vorig jaar in samenwerking met ruim 10 organisaties is gerealiseerd.

Het Beweegteam Westervoort speelt een grote rol bij het in beweging brengen van de inwoners van Westervoort. Door de inzet van combinatiefunctionarissen worden inwoners zoals kinderen, jongeren en volwassenen gestimuleerd om te bewegen. Hierbij krijgen ze ondersteuning van studenten en vrijwilligers.
Een ander voorbeeld op het gebied van sport en bewegen is de JOGG-aanpak. Sinds 2015 is Westervoort een Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) gemeente. Binnen een JOGG-gemeente werken lokale organisaties (publiek en privaat) onder regie van een JOGG-regisseur samen, om gezondheid bij kinderen en jongeren te stimuleren. Landelijk werken er 178 gemeenten met deze bewezen aanpak.
Ook is er aandacht voor het doorbreken van eenzaamheid onder ouderen en hebben we een lokale inclusie agenda. De inclusie agenda is erop gericht dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen, ongeacht een handicap of beperking. Andere initiatieven voor het stimuleren van gelijke kansen zijn 'Kansrijke start' en 'Op eigen kracht'. Kansrijke Start richt zich op de gezondheid voor, tijdens of na de zwangerschap. De eerste 1000 dagen zijn namelijk bepalend voor een (ongeboren) kind bij het voorkomen van problemen op latere leeftijd. Terwijl het vitaliteitsprogramma 'Op eigen kracht' aan uitkeringsgerechtigden de mogelijkheid biedt om begeleiding te krijgen bij het vergroten van hun vitaliteit.

3. HET PROCES

Samen met lokale partners uit de gemeente Westervoort is gewerkt aan de inhoud van het lokale preventieakkoord. Dit akkoord is geen uitvoeringsagenda dat van tevoren is vastgesteld, maar bevat ambities en acties die door betrokken partijen zijn aangedragen.

Door het voeren van gesprekken met bestuurders en beleidsmedewerkers van de gemeente en lokale maatschappelijke partners (waaronder sociale partners, ondernemers en kerngroep van het Sport- en beweegakkoord) is een eerste inventarisatie gemaakt. Middels een brede digitale uitvraag onder lokale partners is verder invulling gegeven aan de diverse thema's. 38 Organisaties hebben deelgenomen aan de digitale uitvraag en hun behoeften, mogelijkheden en ambities uitgesproken.

Aan de hand van werksessies is er een verdieping gemaakt, waar ambities zijn omgezet in eerste concrete acties. Een brede vertegenwoordiging heeft meegedacht over de wensen, behoeften en kansen binnen het Westervoortse preventieakkoord. Dit zijn 19 partners uit de eerste- en tweede lijnszorg, GGD, onderwijs, kinderopvang, welzijn, bedrijfsleven, bibliotheek, sport en cultuur.

Op basis van de gevoerde gesprekken, de digitale uitvraag en verdiepings-bijeenkomst is er in de gemeente Westervoort gekozen om met de volgende thema's aan de slag te gaan:
1. Gezond gewicht
2. Middelengebruik
3. Mentale weerbaarheid

Op 1 november 2021 is er tweede bijeenkomst georganiseerd. Betrokken partners hebben het lokale preventieakkoord ondertekend en zijn er afspraken gemaakt om beschreven ambities en acties verder te concretiseren.

De partners dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de gestelde ambities en acties te bereiken. Het bestaande netwerk van betrokken partners wordt de komende twee jaar uitgebouwd om het lokale preventieakkoord verder te versterken.

4. WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In dit hoofdstuk is toegelicht op welke manier we in 2022 en 2023 aan het lokale preventieakkoord willen werken. Allereerst komt de beschrijving van de thema's en de doelgroepen, waarna de ambities zijn beschreven. Vanwege overlap is gekozen om een aantal overkoepelende ambities te formuleren (zie 4.3), om vervolgens in te gaan op themagerichte ambities (vanaf 4.4). Onderstaande komt voort uit de digitale uitvraag, gesprekken met stakeholders en werksessies.

4.1 Thema's

Binnen het preventieakkoord Westervoort richten we ons op de thema's gezond gewicht, middelengebruik en mentale weerbaarheid.

1. Gezond gewicht

De afgelopen decennia is het aantal Nederlanders met overgewicht flink opgelopen. Ook hebben we steeds vaker te maken met ernstige vormen van overgewicht. Naast voldoende beweging is voeding een belangrijke factor voor een gezond gewicht. Daarbij gaat het om de gezonde(re) en bewuste keuzes, zodat zij nu en in de toekomst niet te maken krijgen met de sociale, mentale en fysieke impact van overgewicht.

2. Middelengebruik

Het (bovenmatig) gebruik van middelen heeft een negatieve invloed op onze gezondheid. Verslavingsgedrag wordt meestal op jonge leeftijd ontwikkeld, waardoor het moeilijk is om te stoppen met bijvoorbeeld roken, drugs en/of bovenmatig alcoholgebruik.

3. Mentale weerbaarheid

Partners hebben veelvuldig over dit thema gesproken, waardoor mentale weerbaarheid is toegevoegd aan het lokale preventieakkoord. Bij mentale weerbaarheid spreken we over een fitte geest. Lekker in je vel zitten zorgt ervoor dat je positief in het leven staat. Iemand zal beter kunnen omgaan of minder te maken hebben met angst, somberheid, verveling, eenzaamheid, stress of andere psychische klachten.

4.2 Doelgroepen

Het lokale preventieakkoord Westervoort is geschreven voor alle inwoners uit Westervoort. We streven er naar dat inwoners in alle leeftijdsgroepen en met alle achtergronden werken aan een gezonde leefstijl.
Uit de digitale uitvraag en bij de verdiepingsbijeenkomst is gebleken dat er in het akkoord extra aandacht moet komen voor jeugd, jongeren en hun ouders. Kinderen moeten van jongs af aan beschermd worden tegen een ongezonde leefstijl en daarom komt deze doelgroep specifiek in enkele ambities en acties terug. Daarom betrekken we ook hun ouders, die invloed uitoefenen op de leefstijl van hun kind.

Ook (eenzame) ouderen, laaggeletterden en mensen met een lager inkomen of schulden worden benoemd als een belangrijke doelgroep in dit preventieakkoord. Maar ook inwoners met andere problematiek willen we bereiken. Het lokale preventieakkoord Westervoort omarmt alle initiatieven om de inwoners te bereiken en de inwoners te helpen naar een gezonde(re) leefstijl.

4.3 Overkoepelende thema's

Onderstaande overkoepelende ambities zijn ontstaan uit de acties die bij verschillende thema's zijn genoemd en het preventieakkoord kunnen versterken. Denk aan een sterk netwerk, gezamenlijke visie of efficiënte benadering dat bijdraagt aan de samenwerking tussen de lokale partners.

4.3.1 Algemene ambitie 1: Voorlichting en kennisdeling

Alle inwoners uit de gemeente Westervoort hebben kennis over mentale weerbaarheid, gezonde voeding en middelengebruik. De informatie en het aanbod is voor iedereen toegankelijk. In de communicatie houden we bijvoorbeeld rekening met laaggeletterdheid en het bereiken van mensen met een lager inkomen of schulden.

Niet iedere inwoner beschikt over voldoende kennis over gezondheid. Soms worden zij niet bereikt of ontbreekt het aan (betrouwbare) informatie. Om iedere inwoner op een goede manier te informeren worden er diverse acties uitgezet.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Lokale partners werken samen en bundelen bestaande initiatieven om inwoners vanuit een gezamenlijke aanpak te informeren over thema's als roken, alcohol, gezonde voeding, middelengebruik etc. Daarbij sluiten we aan bij bestaande campagnes zoals IkPas en Stoptober.
- We organiseren themabijeenkomsten die gaan over middelengebruik, mentale weerbaarheid en gezonde voeding. Deze zijn gericht op specifieke doelgroepen.

Hierbij valt te denken aan:
  - o Mensen met een lager inkomen;
  - o Ouders (zij hebben een voorbeeldfunctie voor hun kinderen);
  - o Jongerencentra;
  - o Laaggeletterden: Veel laaggeletterden hebben moeite met de wijze waarop veel informatie verspreid wordt. De themabijeenkomsten kunnen ervoor zorgen dat zij op een andere wijze de informatie tot zich kunnen nemen;
  - o Specifieke leefomgevingen: hiervoor wordt gebruik gemaakt van de GGD monitor om een keuze te maken.
- Invulling van de themabijeenkomsten wordt verzorgd door de professionals die in de gemeente Westervoort actief zijn. Een gezondheidscheck kan onderdeel uitmaken van deze bijeenkomsten om bewustwording te realiseren. Tevens wordt er een passend vervolgaanbod aangeboden bij een hulpvraag over deze problematieken.
- Er worden diverse communicatiekanalen ingezet om de verschillende doelgroepen te bereiken. Wekelijks verschijnt er een column in de Westervoortse Post over een thema uit het lokale preventieakkoord. We maken gebruik van social media om jongere doelgroepen te informeren over de acties en campagnes.

4.3.2 Algemene ambitie 2: Huidig aanbod in kaart brengen

Binnen de gemeente Westervoort zijn er veel aanbieders die een aanbod hebben voor inwoners die te maken hebben met mentale problematieken, het stimuleren van een gezond gewicht en middelengebruik. Door het in kaart brengen en zichtbaar maken van het huidige aanbod wordt het doorverwijzen van inwoners gestimuleerd.

Er gebeurt veel in Westervoort. Veel partijen dragen bij aan een gezonde leefstijl, iedereen op zijn of haar eigen manier. Uit de verdiepingsbijeenkomst is gebleken dat lokale partners meer inzicht willen krijgen in elkaars aanbod en initiatieven.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Samen met alle lokale partners wordt het huidige ondersteuningsaanbod in kaart gebracht via een sociale/mentale kaart. Deze kaart moet voor iedereen toegankelijk zijn, via bijvoorbeeld een website.
- Hulpverleners zijn vanuit een breed perspectief op de hoogte van elkaars aanbod. Het gaat dan niet alleen om behandeling van de klachten, maar ook het ondersteuningsaanbod om mentale klachten te voorkomen.
- Twee keer per jaar wordt er een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor alle hulpverleners uit de gemeente Westervoort. Naast het elkaar leren kennen en ontmoeten staan thema's centraal voor gezamenlijke ontwikkeling:
  - o Gezamenlijke focus op positieve gezondheid: Wat is er nodig?
  - o Specifieke thema's of onderwerpen voor het begeleiden en signaleren van doelgroepen.
- Opleiden van professionals voor het kunnen signaleren van diverse problematieken onder inwoners. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kennis die bij partners aanwezig is.

4.4 Gezond gewicht

De afgelopen decennia is het aantal Nederlanders met overgewicht flink opgelopen. Ook hebben we steeds vaker te maken met ernstige vormen van overgewicht. Naast voldoende beweging is voeding een belangrijke factor voor een gezond gewicht.

We werken in de gemeente Westervoort samen aan het stimuleren van een gezond gewicht. Dit doen we voor alle inwoners uit Westervoort, maar richten ons hierbij specifiek op jeugd, ouders en inwoners met een lager inkomen. Zodat zij nu en in de toekomst zo min mogelijk maken krijgen met de sociale, mentale en fysieke impact van overgewicht. We willen hen stimuleren om gebruik te maken van de gezonde(re) en bewuste keuzes.

4.4.1 Het sport- en beweegakkoord Westervoort

Het Sport- en Beweegakkoord Westervoort is in 2020 met heel veel lokale partijen ontwikkeld. Het Sport- en Beweegakkoord Westervoort heeft als doel dat iedereen in de gemeente Westervoort een leven lang met plezier kan sporten en bewegen. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Het Sport- en Beweegakkoord is vooral gericht op sport en bewegen. In dit preventieakkoord is er vooral aandacht voor het thema voeding.

4.4.2 Ambitie 3: Gezonde(re) kantines

In de gemeente Westervoort worden alle kantines in de openbare ruimte een gezonde(re) kantine. Dit betekent dat in alle kantines een gezonde en bewuste keuze aangeboden en zichtbaar gemaakt wordt.

Binnen de sportverenigingen wordt er gewerkt aan het realiseren van een gezonde(re) kantine door het inzetten van de Team:Fit werkwijze. Team:Fit is een werkwijze dat valt onder de JOGG-aanpak en werkt aan het realiseren van een gezonde(re) sportomgeving, waaronder de sportkantines. Een werkwijze die ook doorgevoerd kan worden bij andere organisaties. Hierbij streven we er naar dat in alle kantines een gezonde(re) keuze beschikbaar komt en onder de aandacht wordt gebracht.

Vanuit het lokale preventieakkoord Westervoort streven we naar een gezonde kantine bij:
- Bedrijven/werkgevers
- Jongerencentrum
- Voortgezet onderwijs (gevestigd in Duiven)
- Senioren ontmoetingspunten
- Gemeentelijke bijeenkomsten (voor uitdragen van het goede voorbeeld)

De kantines van sportverenigingen worden vanuit het sport- en beweegakkoord benaderd in samenwerking met JOGG.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Er worden themabijeenkomsten georganiseerd, om voldoende draagvlak te krijgen binnen de organisatie voor het doorvoeren van een gezonde(re) kantine. Deze themabijeenkomsten vinden binnen de gemeente Westervoort plaats voor algemene deelname, maar hierbij kan ook een maatwerktraject worden inzet binnen een organisatie.
- Indien er binnen een organisatie een kartrekker is aangesteld wordt er vanuit het preventieakkoord een lokale ondersteuner aangeboden, die samen met de kartrekker vanuit de organisatie de stappen zet naar een gezonde(re) kantine. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de werkwijze van Team:Fit.
- Binnen de gemeente Westervoort gaan we op zoek naar een ambassadeur voor de gezonde(re) kantine voor het zichtbaar maken van acties en bijhorende resultaten. (bijvoorbeeld de kersverse paralympisch kampioen uit Westervoort).
- Lokale partners gaan op zoek naar een samenwerking met supermarkten en winkeliers voor het maken van prijsafspraken of een samenwerking voor gezonde keuzes.

4.4.3 Ambitie 4: Samenwerking met supermarkten

Er wordt gewerkt aan een samenwerking met supermarkten en lokale partners om te zorgen voor meer zichtbaarheid van gezonde voeding en het beschikbaar maken van gezonde voeding voor alle inwoners uit Westervoort.

In het ideaalbeeld van lokale partners krijgt gezonde voeding een prominente plek in de supermarkt en worden acties en aanbiedingen aangepast naar gezonde producten. Een ambitie die niet haalbaar lijkt, gezien de supermarkten te maken hebben met een landelijk beleid. Er is daarom met elkaar gekeken op welke manier supermarkten en lokale aanbieders ingezet kunnen worden om een bijdrage te leveren aan het stimuleren van een gezond gewicht.

Hoe gaan we dit bereiken?
- In samenwerking met lokale partners wordt er in de supermarkt voorlichting gegeven over gezonde voeding.

- Er wordt gestreefd naar een vorm van sponsoring, zodat supermarkten en lokale aanbieders gezonde voedingspakketten beschikbaar stellen voor doelgroepen met een laag inkomen of andere kwetsbare doelgroepen:
  - o In samenwerking met partners van het lokale preventieakkoord ontwikkelen we kook- en smaaklessen om doelgroepen met elkaar gezond te laten koken. Op deze wijze wordt bewustwording gerealiseerd dat gezond koken leuk, lekker én niet duur hoeft te zijn. Mogelijke doelgroepen voor het uitrollen van kook- en smaaklessen:
    - o Eenzame ouderen
    - o Mensen met een lager inkomen

In de uitrol en voor de begeleiding van deze doelgroepen kunnen maatschappelijke stages een rol spelen. Naast het onderwijs liggen er ook kansen voor jongerencentra om hier invulling aan te geven.

4.5 Middelengebruik

Het (bovenmatig) gebruik van middelen heeft een negatieve invloed op onze gezondheid. Verslavingsgedrag wordt meestal op een jonge leeftijd ontwikkeld, waardoor het moeilijk is om te stoppen met bijvoorbeeld roken, drugs en/of bovenmatig alcoholgebruik.

4.5.1 Ambitie 5: Doelgroepgerichte aanpak

Door het inzetten van een gerichte aanpak en benadering van specifieke doelgroepen wordt middelengebruik onder deze doelgroepen beperkt.

Middelengebruik is een speerpunt dat voor alle inwoners van belang is, maar voor een specifieke benadering zijn er een aantal doelgroepen uitgelicht.

Dit gaat bijvoorbeeld om:
- Inwonersmet een lagere Sociaal Economische Status
- Jeugd (samen met hun ouders/opvoeders)
- Mensen met een licht verstandelijke beperking.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Om specifieke doelgroepen te bereiken wordt er aansluiting gezocht bij life events. Life events, ook wel emotionele gebeurtenissen, beïnvloeden vaak geluk en tevredenheid in iemands leven.
  - o Deze gebeurtenissen worden aangegrepen om in contact te komen met doelgroepen en worden zij verder geïnformeerd over de gevolgen van roken, alcohol en drugs. Indien nodig wordt passend vervolgaanbod geboden.
- Deskundigheidsbevordering van professionals in het lokale netwerk wordt verder uitgerold, zodat meer deskundigen een rol kunnen spelen in het signaleren en bereiken van kwetsbare doelgroepen.
  - o Zorgen voor voldoende kennis bij lokale professionals van de verschillende problematieken, zodat meer professionals een signalerende functie kunnen vervullen. Hiervoor worden scholingsbijeenkomsten georganiseerd en aansluiting gezocht bij de bijeenkomsten die terug komen bij ambitie 2.
  - o Zichtbaar maken welk ondersteuningsaanbod beschikbaar is, waar ze terecht kunnen voor doorverwijzing (gezamenlijke ambitie 2)
  - o Welzijnswerkers en vrijwilligers zijn een belangrijke doelgroep voor deze deskundigheidsbevordering.

4.5.2. Ambitie 6: Ontwikkelen doorlopende leerlijn

Doelgroepgerichte benadering van de jeugd: realiseren van een doorlopende leerlijn binnen kinderdagverblijven, BSO en het onderwijs voor leerlingen en ouders om de thema's uit het preventieakkoord onder de aandacht te brengen.

Door de jeugd al op jonge leeftijd bewust te maken van de positieve effecten van een gezonde leefstijl voorkom je op latere leeftijd problemen. In dit preventieakkoord komen diverse thema's naar voren waar we de jeugd uit de gemeente Westervoort mee willen bereiken. De doorlopende leerlijn is een middel om het thema gezonde leefstijl te integreren in het aanbod van de organisatie. Het doel van de doorlopende leerlijn is bewustwording creëren en kinderen laten beleven en ervaren welke keuzes er zijn om een gezonde leefstijl te realiseren.

In de doorlopende leerlijn komen de volgende thema's aan bod:
- Roken
- Alcohol
- Drugs
- Gezonde voeding
- Gamen
- Weerbaarheid

Hoe gaan we dit bereiken?
- Er is een leerlijn voor middelengebruik binnen het onderwijs 'Helder op school'. Deze leerlijn dient verder te worden uitgebreid en ingezet binnen het onderwijs.
- Samen met partners wordt de doorlopende leerlijn doorontwikkeld en voegen we nieuwe thema's toe (in aanvulling op middelengebruik). Lokale partners ondersteunen met hun kennis en expertise.
- Creëren van ruimte in het onderwijs, zodat het delen van kennis en informatie over een gezonde leefstijl een structurele plek krijgt binnen het onderwijs.
- Samen met lokale partners wordt er een passend vervolgaanbod aangeboden, zodat eventuele hulpvragen direct opgepakt kunnen worden.
- Voor het betrekken van ouders wordt er jaarlijks een themabijeenkomst georganiseerd om hen te informeren over de diverse thema's.
- Naast aanbod voor de leerlingen wordt er middels scholingen ook aandacht gegeven aan leraren.
- Onderwijsinstellingen, kinderdagverblijven en BSO hebben zelf een actief beleid rondom de thema's roken en voeding en dragen hiermee het goede voorbeeld uit.

4.6 Mentale weerbaarheid

Partners hebben veelvuldig over dit thema gesproken, waardoor mentale weerbaarheid is toegevoegd aan het lokale preventieakkoord in Westervoort. Bij mentale weerbaarheid spreken we over een fitte geest. Lekker in je vel zitten zorgt ervoor dat je positief in het leven staat. Iemand zal beter kunnen omgaan of minder te maken hebben met angst, somberheid, verveling, eenzaamheid, stress of andere psychische klachten.

4.6.1. Ambitie 7: Aandacht voor elkaar

We hebben aandacht voor elkaar, met extra focus op jeugd, inwoners met financiële zorgen en participatieproblemen. Laagdrempelig contact zorgt ervoor dat we van elkaar weten hoe het met de ander gaat en wat iemand nodig heeft.

De focus ligt niet alleen op een eventuele doorverwijzing, maar richt zich primair op ontmoeting, vanuit bijvoorbeeld:
- Doen! Westervoort (voorheen sociaal activiteitencentrum)
- Jongerenwerk
- Inloophuis de Herberg.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Outreachend werken door de eerste lijn. Hulpverleners, welzijnswerk en vrijwilligers worden ingezet om inwoners persoonlijk te benaderen. Dit kan door aan te bellen, een persoonlijke brief te sturen of contact te zoeken.
- Lokale ontmoetingspunten vervullen een actieve signalerende rol om contact te maken met inwoners en brengen indien nodig hun aanbod, of dat van andere lokale aanbieders, onder de aandacht.
- Wijkraden, leeftijdsgenoten of ervaringsdeskundigen maken contact met inwoners die minder in beeld zijn.

- Liemers Vitaal werkt met een puntenspaarsysteem om inwoners te stimuleren tot bewegen en participatie. Gespaarde punten van Liemers Vitaal kunnen gedoneerd worden aan inwoners die het (financieel) zwaar hebben. Op die manier helpen we elkaar.
- Studenten van Liemers Lab (Hogeschool Arnhem en Nijmegen) kunnen ingezet worden om activiteiten binnen Westervoort verder te concretiseren en ondersteunen in de uitvoering.

4.6.2. Ambitie 8: Doelgroepgericht informeren

Om iedere inwoner te informeren over het (lokale) hulpaanbod hanteren we een doelgroepgerichte benadering. We gebruiken de kanalen en ontmoetingsplekken die het meest door de (kwetsbare) doelgroep gebruikt wordt.

Hoe gaan we dit bereiken?
- Denk aan een doelgroepgerichte benadering waardoor zij de hulpverlening weten te bereiken. Hiervoor worden de volgende acties en communicatiemiddelen ingezet:
  - Jongeren
    - o Via informatiepunten, social media en inloop of voorlichting op school.
  - Inwoners met een lager inkomen of schulden
    - o Via voedselbank of financieel loket.

Studenten van Liemers Lab (HAN) kunnen hierbij ondersteunen.

5. VERVOLG

5.1. Uitvoeringsbudget

Aan het opleveren van dit lokale preventieakkoord is een uitvoeringsbudget van het ministerie van VWS verbonden. Na ondertekening ontvangt de gemeente Westervoort €10.000 per jaar, voor 2022 en 2023. Met dit budget kunnen we uitvoering geven aan de ambities zoals deze in dit akkoord zijn geformuleerd. In principe verdelen we het uitvoeringsbudget in drieën, zodat ieder thema evenveel uitvoeringsbudget heeft. Dit komt neer op een jaarlijks budget van circa €3.300 per thema. Er kan echter om inhoudelijke of procesmatige redenen van het jaarlijkse themabudget worden afgeweken.

Als blijkt dat er overlap bestaat tussen ingediende aanvragen, kan worden gekozen om het jaarlijkse uitvoeringsbudget op een andere manier te verdelen. Overlap kan ook ontstaan zodra aanvragen in Westervoort en Duiven overeenkomstig zijn of een actie in verbinding staat met het Sport- en beweegakkoord Westervoort. In dat geval kan het efficiënt inzetten van de middelen als motief gelden om samen op te trekken.

5.2. Gedeelde verantwoordelijkheid

Budget is echter niet de enige randvoorwaarde om genoemde ambities te kunnen bereiken. Iedere betrokken partner is verantwoordelijk voor de voortgang van de acties.

5.3. Structuur

Naast een gezamenlijk gedragen betrokkenheid is een duidelijke (overleg) structuur belangrijk. Voorgesteld wordt dat de gemeente het initiatief neemt om twee bijeenkomsten per jaar te organiseren, waarin themagroepen (gezond gewicht, middelengebruik en mentale weerbaarheid) bijeenkomen. De themagroepen kunnen los daarvan ook bij elkaar komen. Onderstaande is afhankelijk van de behoeften binnen de themagroepen en de mate waarin concrete acties zijn uitgewerkt. Eventueel kan van de volgorde worden afgeweken.
- In de eerste bijeenkomst vinden er werksessies plaats, waarin themagroepen met elkaar afstemmen over de ambities en acties die voor het desbetreffend thema zijn opgesteld. Iedere betrokkene mag zich aansluiten bij één themagroep naar keuze. Tijdens een werksessie concretiseren we de ambities en acties*.

- Tijdens de tweede bijeenkomst, maar mogelijk ook al deels in de eerste bijeenkomst beoordeelt de themagroep de binnengekomen aanvraagformulieren. Aan het eind van de bijeenkomst komen de drie themagroepen bijeen om elkaar te informeren over gemaakte keuzes. Als blijkt dat er overlap bestaat tussen de ingediende aanvragen, kan worden gekozen om het jaarlijkse uitvoeringsbudget op een andere manier te verdelen. Dit scenario kan ook ontstaan zodra aanvragen in Duiven en Westervoort overeenkomstig zijn. In dat geval kan het efficiënt inzetten van de middelen als motief gelden om samen op te trekken.

- Tijdens de tweede bijeenkomst beoordeelt de themagroep de binnengekomen aanvraagformulieren en neemt een beslissing over de inzet van het themagerichte uitvoeringsbudget (zie hierboven).

* We streven naar breed vertegenwoordigde themagroepen, waardoor vanuit een brede blik naar het thema kan worden gekeken. Een aantal stuurgroepsleden van het Sport- en beweegakkoord Westervoort zijn betrokken om de verbinding tussen beide akkoorden te waarborgen.
**Ook kunnen ideeën worden ingebracht door iemand die niet heeft deelgenomen aan de werksessie / themagroep. In dat geval dient een ingevuld aanvraagformulier bij de themagroep te worden ingediend.

5.4. Terugkoppeling

Na toekenning van het budget wordt de actie (het project) uitgevoerd. In een korte schriftelijke project- en procesevaluatie worden de effecten teruggekoppeld naar de themagroep.
Jaarlijks wordt in een rapportage inzichtelijk gemaakt wat de stand van zaken is en waar nog kansen liggen. Daarmee willen we partners uitnodigen en stimuleren deze kansen op te pakken en structurele samenwerking bevorderen. Samen geven we dan meerwaarde en een goede invulling aan onze gezamenlijke ambities uit het lokale preventieakkoord. Deze werkwijze biedt dan ook weer kansen om in de toekomst nieuwe thema's, zoals inclusie, toe te voegen aan het akkoord.
De samenwerking tussen partners moet hiervoor de stabiele basis zijn. Deze jaarlijkse rapportage vindt plaats met de themagroepen en de coördinator van de gemeente Westervoort.

6. BETROKKEN PARTNERS

1. Gemeente Westervoort
2. MEE Gelderse Poort
3. SC Westervoort
4. My Healthy Five
5. Santé partners
6. Stuurgroep sport- en beweegakkoord Westervoort
7. Gehandicaptenraad Westervoort
8. Mikado Welzijn
9. Hogeschool Arnhem Nijmegen
10. GGD Gelderland Midden Nederland
11. VierVitaal
12. IrisZorg Preventie
13. Hart for her Westervoort
14. Stichting inloophuis de Herberg
15. Sociaal activiteitencentrum Westervoort
16. Kinderopvang Zonnekinderen
17. JOGG
18. Huisartsenpraktijk Rozet
19. Human Kind

AFSPRAKEN 2022

Nationaal Preventie Akkoord

Tijdens de verdiepingsbijeenkomst op 1 november zijn gestelde ambities en acties verder uitgewerkt. Er zijn door de betrokken partners concrete eerste afspraken gemaakt voor 2022 om een start te maken met de uitvoering van het lokale preventieakkoord Westervoort.

Er is door betrokken partners een focus aangebracht voor de eerste uit te voeren acties. Dit betekent niet dat andere thema's en ambities niet uitgevoerd worden. Deze kunnen tussentijds door de themagroepen worden opgepakt of initiatieven kunnen worden ingediend om aanspraak te maken op het uitvoeringsbudget, bijvoorbeeld voor middelengebruik. Eind 2022 worden gestelde ambities en uitgevoerde acties geëvalueerd en nieuwe afspraken gemaakt voor 2023 door betrokken partners.

Gezond gewicht

Om stappen te zetten richting een gezond gewicht voor de inwoners uit de gemeente Westervoort hebben de volgende ambities de prioriteit:

- Voorlichting en kennisdeling over gezonde voeding (ambitie 1)
- Gezonde(re) kantines (ambitie 3)

Hiervoor zijn de volgende afspraken gemaakt voor 2022:
Voorlichting en kennisdeling gezonde voeding

1. Er vindt een kennisevenement gezonde voeding plaats voor inwoners uit Westervoort waar het opdoen van kennis en het ervaren van gezonde (en betaalbare) voeding en recepten centraal staan. Alle betrokken partners leveren een bijdragen vanuit hun eigen expertise, zoals bijvoorbeeld:
   - o BSO Zonnekinderen en Human Kind koken samen met kinderen.
   - o Het proeven en ervaren van gezonde voeding en producten in een zogeheten Proeftuin
   - o Er worden gezonde kookworkshops georganiseerd waar eenzame ouderen samen koken, mogelijk onder begeleiding van een student vanuit LiemersLab.

   Met betrokken partners is afgesproken dat in januari 2022 een vervolgoverleg plaatsvindt om de invulling van het kennisevenement verder te concretiseren. Alle partners bereiden deze bijeenkomst voor en inventariseren wat zij kunnen bijdragen aan dit evenement.

2. BSO Zonnekinderen en Human Kind hebben een gezond voedingsbeleid. Hier worden geen ongezonde producten meer genuttigd. Zij delen dit beleid met betrokken partners, zodat dit beleid breder uitgerold kan worden binnen organisaties in Westervoort. Op deze wijze wordt er een doorlopend proces ontwikkeld, zodat kinderen van jongs af aan opgroeien met gezonde(re) voeding. De BSO en Human kind delen hun ervaringen tijdens de themagroepen met betrokken partners. Deze lijn wordt door betrokken partners verder uitgerold.
3. Santé Partners betrekt het onderwijs vanuit JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) om actief deel te nemen aan de vervolgbijeenkomsten. Het onderwijs wordt gezien als belangrijke locatie om de doelgroep kinderen en ouders te bereiken. Echter moeten zij niet overvraagd worden.

4. My Healthy Five geeft lessen gezonde voeding op de basisscholen in Westervoort. Samen met de partners wordt gekeken op welke wijze ouders betrokken worden.

5. Lokale partners moeten elkaar beter leren kennen. Gegevens en kernactiviteiten worden met elkaar gedeeld. Daarnaast delen organisaties cijfers (GGD) en werkwijzen voor een effectieve doorverwijzing.

Gezonde(re) kantines:

1. JOGG Westervoort zet actief in op de Team:Fit methode om een gezonde(re) kantine binnen sportclubs te realiseren. Deze methode wordt ook breder ingezet bij organisaties. Ondersteuning wordt geboden vanuit het lokale preventieakkoord om deze organisaties te begeleiden in dit proces.

2. Active living voert leefstijltesten uit onder werknemers om hen te begeleiden naar een gezonde leefstijl. Dit doen zij vanuit het project Cool. Active living pakt een actieve signalerende functie op en inventariseren of kantines van deze bedrijven een slag kunnen maken naar een gezonde(re) kantine. Zij zoeken de verbinding met Santé partners/JOGG om hen hierbij te begeleiden vanuit de Team:Fit methode. Vanuit het lokaal preventieakkoord wordt een ondersteuner aangewezen om potentiële organisaties hierbij te begeleiden

Betrokken partners gezond gewicht:
GGD, My healthy five, Zorgalliantie, Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Human Kind, BSO Zonnekinderen, Santé partners, SC Westervoort, Active living

Mentale Weerbaarheid

Om stappen te zetten in het stimuleren van mentale weerbaarheid van Westervoortse inwoners hebben de volgende ambities de prioriteit:
- Huidig aanbod in kaart brengen (ambitie 2)
- Aandacht voor elkaar (ambitie 7)
- Doelgroepgericht informeren (ambitie 8)

Binnen Westervoort streeft men naar een Positief gezond Westervoort. Vanuit de betrokken partners vanuit mentale weerbaarheid is het doel voor 2022 als volgt geformuleerd: Westervoortse inwoners vullen jaarlijks de vragenlijst positieve gezondheid in en zijn bekend met lokale mogelijkheden die hun gezondheid stimuleren.

De volgende afspraken zijn met elkaar gemaakt om dit doel te realiseren:
1. Doen! Westervoort ontwikkelt een lokale sociale kaart, waar het Westervoortse aanbod en aanbieders te vinden zijn. Eventueel krijgen zij ondersteuning van een student om het aanbod op een overzichtelijke wijze te communiceren (bijv. via Liemers Lab). Alle overige partners leveren hiervoor benodigde input.

2. Liemers Vitaal maakt een digitale koppeling met de vragenlijst positieve gezondheid
3. Partners zorgen voor de verspreiding / promotie van de vragenlijst, eventueel gekoppeld aan een beloning. Liemers Lab ondersteunt bij de (doelgroepgerichte) benadering van inwoners, door mee te denken over de generieke en doelgroepgerichte benadering en te ondersteunen in menskracht. Bij de benadering van inwoners kunnen de volgende kanalen worden ingezet: Website, nieuwsbrieven, outreachend werken door voorliggend veld (iets fysieks achterlaten), ontmoetingsplekken (zoals scholen, supermarkten, winkels, kerken, enz.), activiteiten (zoals wandelen, koken, voorlichtingen, enz.) en/of challenges via verenigingen, wijkraden en werkgevers.

4. Er wordt een vervolgbijeenkomst gepland met betrokken partners vanuit het preventieakkoord, met als doel dat lokale hulpverleners en verwijzers elkaar beter leren kennen. Indien nodig worden er extra netwerkbijeenkomsten georganiseerd of (digitale) communicatiekanalen ontwikkeld.

Betrokken partners mentale weerbaarheid

- Liemers Vitaal
- Doen Westervoort
- Humanitas
- Stichting Mee
- Inloophuis de Herberg
- LIVO
- gemeente Westervoort

PREVENTIEAKKOORD GEZONDE LEEFSTIJL GEMEENTE WESTERVOORT

gemeente Westervoort

Nationaal Preventie Akkoord